

A Német Birodalom diplomatáinak az Osztrák–Magyar Monarchia gazdaságát befolyásoló tevékenysége 1889–1893 között

Dr. Kárbín Ákos

VERITAS Történetkutató Intézet

csoportvezető főlevéltáros, karbinakos@gmail.com

Mit tudunk a Német Külügyminisztériumnak a Monarchiát érintő diplomáciai hálózatáról? Mely személyek voltak az adott időszak vezető német diplomatái? Milyen módon igyekeztek befolyással lenni a Monarchia, vagy kifejezetten Magyarország gazdaságára? Hogyan működött a német külügyi szolgálat? Milyen konkrét bizonyítékai vannak titkos tevékenységüknek, s mennyire volt ez sikeres?

Az Osztrák–Magyar Monarchia legfontosabb szövetségese a Német Birodalom, amely a katonai partnerség mellett szoros gazdasági együttműködést is jelentett. Az 1890-es évek első harmadában zajlott le a Monarchia valutareformja, valamint kötötte meg vám- és kereskedelmi szerződését Németországgal. Ennek kapcsán nem véletlen, hogy egy ilyen szintű állami reform és gazdaságélénkítő intézkedés felkeltette a legfontosabb szövetséges, a Német Birodalom érdeklődését, s figyelemmel kísérte az itt zajló gazdasági folyamatokat. Előadásomban ezt a gazdasági együttműködést kísérem meg újszerű módon bemutatni elsősorban berlini, bécsi, másodsorban budapesti levéltárakban őrzött iratanyag alapján.

A választás azért esett a Német Birodalom követeinek jelentéseire, mert gazdaságilag, pénzügyileg és hadászatiilag a Monarchia legfontosabb partnere, valamint sorsának alakulásában meghatározó volt a szövetségi rendszere. A Bécsben és Budapesten működő német diplomaták jelentéseiből egyértelműen kiderült az, hogy a németek számára meghatározó fontossággal bírtak a Monarchiában zajló gazdasági folyamatok. Ausztria–Magyarország gazdaságát érintő változás természetesen más országokra is hatást gyakorolt. Különösen olyan szoros szövetség esetén, mint amilyen a két birodalom között fennállt. A német kormányzat ezeken a jelentéseken keresztül látta a Monarchiában zajló folyamatokat, s ezek nyomán ítélte meg az eseményeket.

A Német Császárság diplomatáin keresztül fontos hírszerzési és egyúttal befolyásolási tevékenységet fejtett ki Ausztria–Magyarországon. A diplomaták tevékenységének fontosságáról meglehetősen kevés írás szól, pedig befolyásuk volt arra, hogy egyes események miként végződjenek.